

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๕

วิชายืม คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๕ ปี ๒๕๖๕

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ

ผู้พิพากษาศาลชั้นต้นประจำกอง

ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา ถนอมรอด

สถิติเนติ รวม ๕๕ สมัย คำฯ ออก ๒๐ ครั้ง

- คำฯ ๗ ครั้ง ม.๖๘๒,๖๘๕,๖๘๐,๖๘๒,๖๘๓,๖๘๗,๖๘๘,๗๐๐
- คำฯ+ยม ๕ ครั้ง ม.๖๘๐,๖๘๑,๖๘๓,๖๘๔,๖๘๕,๗๐๐,๖๘๖
- คำฯ+จำนอง ๖ ครั้ง ม.๖๘๑,๖๘๑/๑,๖๘๖,๖๘๔,๖๘๗,๖๘๘,๖๘๘,๗๐๐,๗๐๑
- คำฯ+จำนำ ๑ ครั้ง ม.๖๘๒,๖๘๗,๗๐๐
- คำฯ+ยม+จำนอง+จำนำ ๑ ครั้ง ม.๖๘๖,๖๘๗,

คำ ๗

ในเบื้องต้นต้องทำความเข้าใจก่อนว่าสัญญาคำประกันเป็น
การประกันหนี้ในลักษณะบุคคลสิทธิและเป็นสัญญาอุปกรณ์
ที่ต้องมีสัญญาประธาน และลูกหนี้ในสัญญาประธานจะเป็น
ผู้คำประกันด้วยอีกฐานะหนึ่งทำไมได้ จึงทำให้มีลูกหนี้ทั้ง
ในส่วนสัญญาประธานและสัญญาอุปกรณ์เป็นคนละคนกัน
เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนหากมีการกล่าวถึงหนี้ทั้งสองส่วน
เช่น เจ้าหนี้ให้คำกู้ยืมเงินและมีแดงเป็นผู้คำประกัน จะเรียก
คำซึ่งเป็นลูกหนี้ขั้นต้นว่า "ลูกหนี้" และจะเรียกแดงว่า
"ผู้คำประกัน" แต่เวลาอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาต้องดูให้ดี
ว่า "ลูกหนี้" หมายถึงใคร

คำฯ

สัญญาประธานที่มีการคำประกัน
จะเป็นสัญญากู้ยืมเงิน สัญญาเช่า
หรือสัญญาอะไรก็ได้ อย่าเข้าใจผิดว่า
คำประกันได้เฉพาะสัญญากู้ยืมเงิน

คำฯ

หนังสือตามสัญญาคำประกันเป็นหนังสือตามสัญญาอุปกรณ์ที่ต้องมี
หนังสือตามสัญญาประธานและรับผิดชอบไม่เกินหนังสือตามสัญญาประธาน
ฎ.๑๔๕๘๒/๕๘ เมื่อจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้น
ไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อต่อโจทก์ จำเลยที่ ๒ และ
ที่ ๓ ในฐานะผู้คำประกันจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ด้วย
ฎ.๘๗๑๒/๕๖ จำเลยในฐานะผู้คำประกันหาต้องรับผิดชอบต่อ
โจทก์ในอัตราดอกเบี้ยที่สูงไปกว่าที่ลูกหนี้ชั้นต้นจะต้องชำระ

คำฯ

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗

และพ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ.๒๕๕๘

ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนคำประกัน ๖ มาตรา คือ

มาตรา ๖๘๑, ๖๘๑/๑, ๖๘๕/๑, ๖๘๖, ๖๙๑ และ ๗๐๐

คำา ๆ

สำหรับวันเริ่มต้นที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗

มีผลใช้บังคับนั้น มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ๒ กลุ่ม

กลุ่มแรก ให้มีผลใช้บังคับวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ (ฎ.๔๕๐๔/๒๕๖๒)

กลุ่มที่สอง ให้มีผลใช้บังคับวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ (ฎ.๗๒๒๘/๒๕๖๒)

ซึ่งคงต้องรอแนวคำวินิจฉัยที่ชัดเจนต่อไป

ส่วนวันเริ่มต้นที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ.๒๕๕๘

มีผลใช้บังคับ คือวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

คำฯ

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๓

มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า "บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น"

มาตรา ๑๙ บัญญัติว่า "ในกรณีที่ลูกหนี้ผิดนัดนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้ำประกัน ให้เป็นไปตามมาตรา ๖๘๖ แห่ง ป.พ.พ. ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้"

คำำำ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้คำำำชำระหนี้)(ม.๖๘๖)

๓. สิทธิและโทษของผู้คำำำ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)

๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ - ๗๐๑)

คำำำ

๑.บททัวไป

- ๑) ขอบเขตการคำำ (ม.๖๘๐ – ๖๘๑/๑,
๖๘๓ – ๖๘๔, ๖๘๕/๑)
- ๒) ผู้คำำ หลายคน (ม.๖๘๒)
- ๓) ลูกหนึ้รับผิดชอบที่เหนือ (ม.๖๘๕)

១) បឋមបេតការកាំ។

(១) ម.៦ស០ ១.១

(២) ម.៦ស០ ១.២

(៣) ម.៦ស១ ១.១ រោង ១.៤

(៤) ម.៦ស១ ១.២ រោង ១.៣

(៥) ម.៦ស៣ រោង ៦ស៤

(៦) ម.៦ស១/១ រោង ៦ស៥/១

(๑) ม.๖๘๐ ว.๑

ผู้กู้จะค้ำประกันหนี้ของตนไม่ได้ ผู้ค้ำประกันหนี้
ต้องเป็นบุคคลภายนอกเท่านั้นและต้องทำต่อเจ้าหนี้
ฎ.๓๘๘๕/๕๘ เนื่องจากบุคคลที่เข้าค้ำประกันหนี้
ของลูกหนี้ได้จะต้องเป็นบุคคลภายนอกเท่านั้น จึง
เป็นไปไม่ได้ที่จำเลยที่ ๒ ลงลายมือชื่อในช่องผู้ค้ำ
ประกันในฐานะทำการแทนจำเลยที่ ๑ อีกเพราะ
จำเลยที่ ๑ เป็นผู้กู้อยู่แล้วจะค้ำประกันหนี้ของตน
ไม่ได้ จำเลยที่ ๒ มีเจตนาค้ำประกันหนี้จำเลยที่ ๑
ในนามจำเลยที่ ๒ เองมิได้สำคัญผิด

(๑) ม.๖๘๐ ว.๑

ฎ.๑๓๘๗๕/๕๗ สัญญาที่จำเลยที่ ๑ ทำไว้แก่โจทก์ หากโจทก์
ต้องชำระหนี้จากการที่โจทก์ออกหนังสือค้ำประกันจำเลยที่ ๑
ต่อบริษัท อ. จำเลยที่ ๑ จะรับผิดชอบชำระหนี้คืนให้แก่โจทก์นั้น
เป็นสัญญาที่จำเลยที่ ๑ แสดงเจตนาผูกพันรับผิดชอบโจทก์
โดยตรงจึงมีใช้สัญญาค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๐ แต่เป็น
สัญญาธรรมดาซึ่งต้องบังคับตามข้อตกลงในสัญญาจะนำ
บทบัญญัติว่าด้วยลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับมิได้

ฎ.๘๓๘๕/๕๗ ผู้ร้องเป็นผู้ค้ำฯ ในศาลในการที่จำเลย
ได้รับอนุญาตให้ทุเลาการบังคับคดีตามจำนวนเงินที่
ระบุในคำพิพากษาแทนจำเลยตามข้อความที่ระบุใน
หนังสือ ส.ญ.ค้ำฯ ที่ทำไว้ต่อศาล มิได้ทำ ส.ญ.ค้ำฯ กับ
จน.ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างบุคคล จึงไม่อาจนำบท
บัญญัติแห่ง ป.พ.พ.บรรพ๓ ลักษณะ ๑๑ มาตรา ๖๘๘
และ ๖๘๐ เรื่องคำประกัน มาใช้บังคับ (ฎ.๗๐๒๘/๓๕)

ผู้คำประกันตายสัญญาคำประกันไม่ระงับ

ฎ.๑๒๖๘/๕๕ คำประกันเป็นสัญญาที่ผู้คำประกันยอมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ผู้คำประกันหาได้มีหนี้ที่จะต้องปฏิบัติต่อเจ้าหนี้โดยอาศัยความสามารถหรือคุณสมบัติบางอย่างซึ่งต้องกระทำเป็นการเฉพาะตัวไม่ ผู้คำประกันมีความผูกพันต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้อันเป็นความผูกพันในทางทรัพย์สินเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เมื่อ พ. ทำสัญญาคำประกันการชำระหนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นหนี้อันสมบูรณ์ตาม ม.๖๘๑ ว.๑ แม้ขณะที่ พ. ถึงแก่ความตาย จำเลยที่ ๑ ผู้กู้ยังไม่ผิดสัญญาหรือผิดนัดก็ตาม สัญญาคำประกันก็หาได้ระงับไปเพราะความตายของ พ. ไม่ สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ ตามสัญญาคำประกันที่ พ. ทำกับโจทก์จึงเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทตาม ม.๑๕๕๕ว.๑,๑๖๐๐ (พษ ๖๕)

(ฎ.๒๕๑๐/๕๕, ๓๗๗๗/๖๐, ๕๗๖๓/๒๕๖๒, ๑๓๐๓/๖๔)

(๒) ม.๖๘๐ ว.๒

สัญญาคำประกันต้องการเพียงหลักฐานในการฟ้องซึ่งใช้หลักเกณฑ์
ในการทำนองเดียวกับหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินตามมาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง
จะทำในเอกสารอะไรก็ได้หรือจะทำขึ้นหลายฉบับก็ได้ แต่ต้องมีข้อความ
ทำนองว่า "คำประกันหนี้ของลูกหนี้" หรือ "เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้แล้ว
ตนจะยอมชำระแทน" และลงลายมือชื่อในฐานะผู้คำประกัน แต่เจ้าหนี้
ไม่จำเป็นต้องลงลายมือชื่อในสัญญาคำประกันก็ได้ (ทั้งนี้ข้อความในสัญญาคำ
ประกันต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสองและวรรคสาม)

- หลักฐานการฟ้อง (ม.๖๘๐ ว.๒ ไม่ใช่แบบ)
- ตกลงด้วยวาจาสมบูรณ์แต่ฟ้องไม่ได้
- ไม่จำเป็นต้องลงลายมือชื่อเจ้าหนี้(ฎ.๕๒๘๓/๓๑(เนติ ๔๕),๑๒๗๔-๕/๔๔)
- จดหมาย,เอกสาร ๒ ฉบับประกอบกันได้ (ฎ.๗๑๐๓/๓๕, ๓๘๔๗/๔๑)
- ระวางกรณีลายพิมพ์นิ้วมือ ม.๕ ว.๒ (เนติ ๔๑)
- ฎ.๕๔๒/๑๓ หนังสือขอผ่อนชำระหนี้ของลูกหนี้มีข้อความในตอนท้ายว่า “ข้าพเจ้า (ระบุชื่อ) ขอรับรองการชำระเงินของ ช. (ลูกหนี้) ตามข้อความข้างต้นทุกประการ” แล้วลงชื่อกำกับไว้ในช่อง “ผู้รับรอง” ทำข้อความดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็น ส.ญ.ค้ำประกัน เพราะไม่มีข้อความที่จะ ให้ความหมายไปได้ว่าเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้แล้วตนจะยอมชำระแทน

ฎ.๓๑๒๑/๓๕ ส.ญ.ประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีจำเลยที่ ๒ ลงชื่อไว้สองแห่งคือในช่องหน้าคำว่า พยาน และหน้าคำว่าผู้ค้ำประกัน แสดงว่าจำเลยที่ ๒ มีเจตนาลงชื่อทั้งในฐานะเป็นพยานและในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันหนึ่งของจำเลยที่ ๑ ที่มีต่อโจทก์ตาม ส.ญ.ประนีประนอมยอมความ โดยแสดงฐานะด้วยคำว่าผู้ค้ำประกันต่อ จากลายมือชื่อจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ จึงเป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑

ฎ.๘๓๕๖/๔๐ จำเลยที่ ๒ ได้ลงลายมือชื่อไว้ในกระดาษแผ่นเดียวกันแต่อยู่คนละหน้า ต่อจากหนังสือสัญญากู้เงินที่เป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ยืมคือจำเลยที่ ๑ เป็นสำคัญ ข้อความดังกล่าวอ่านแล้วเข้าใจได้ว่าจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันกู้ยืมเงินของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นหลักฐานแห่งการค้ำประกันตาม ม.๖๘๐ ว.๒ โจทก์ฟ้องร้องบังคับคดีได้ (ฎ.๒๐๕๓/๖๐)

ถ้าผู้ให้กู้กรอกตัวเลขภายหลังตามจริงใช้บังคับได้ตามนั้น

ฎ.๕๖๘๕/๔๘ หนังสือสัญญากู้เงินมีการกรอกข้อความว่าจำเลยที่ ๑ ได้กู้เงินโจทก์ ๔๐๐,๐๐๐ บาท และหนังสือสัญญาค้ำประกันมีการกรอกข้อความว่าจำเลยที่ ๒ ค้ำประกันเงินกู้ดังกล่าวให้แก่โจทก์ อันเป็นการกรอกข้อความที่มีมูลหนึ่งกันจริงแม้จะเป็นการกรอกข้อความภายหลังที่

จำเลยทั้งสองลงลายมือชื่อในสัญญากู้เงินและสัญญาค้ำประกันแล้ว ก็ไม่ทำให้หนังสือสัญญากู้เงินและหนังสือสัญญาค้ำประกันเป็นเอกสารปลอม หนังสือสัญญาทั้งสองฉบับจึงมีผลผูกพันโจทก์กับจำเลยทั้งสอง (เนติ๖๕)

ฎ.๕๑๘๔/๔๐ จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ลงลายมือชื่อไว้โดยเอกสารสัญญากู้ยืมพิพาทยังไม่มีกรอกข้อความและจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ขอกู้ยืมจากโจทก์เป็นจำนวนเงินเพียง ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่ปรากฏว่าสัญญากู้ดังกล่าวกลับมีการกรอกข้อความว่าจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ กู้ยืมเงินจากโจทก์เป็นจำนวน ๒,๘๐๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นการกรอกข้อความลงในสัญญากู้ซึ่งจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ เพียงแต่ลงลายมือชื่อให้ไว้ผิดไปจากความจริงโดยจำเลยทั้งสองมิได้รู้เห็นยินยอมด้วย สัญญาพิพาทจึงเป็นเอกสารปลอมและสัญญาค้ำประกันที่จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ ลงลายมือชื่อไว้แล้วมีการกรอกข้อความว่าเป็นการค้ำประกันหนี้จำเลยที่ ๑ จำนวนเงิน ๒,๘๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งผิดไปจากความเป็นจริงโดยจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ มิได้รู้เห็นยินยอมด้วย จึงเป็นเอกสารปลอมเช่นกัน ถือได้ว่าการกู้ยืมเงินและการค้ำประกัน คดีนี้ไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องบังคับตามสัญญาและสัญญาค้ำประกันดังกล่าว

(๓) ม.๖๘๑ วรรค ๑

หนังสือที่เป็นโฉนด เช่น การทำสัญญาค้ำประกัน
การซื้อขายเฮโรอีนซึ่งเป็นโฉนดตามมาตรา ๑๕๐ การ
ทำสัญญาค้ำประกันการเช่าซื้อที่ไม่ได้ทำสัญญาเช่าซื้อ
เป็นหนังสือซึ่งเป็นโฉนดตามมาตรา ๕๗๒ วรรคสอง
ผู้ค้ำประกันย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะการค้ำประกัน
จะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์ (ฎ.๑๘๐๐/๒๕๑๑)
(ม.๖๘๑ ให้ใช้ได้ในการจำนองอนุโลมตามควร(ม.๗๐๗))

(๓) ม.๖๘๑ ว.๑

สำหรับการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับผู้กู้เท่านั้น เมื่อหนี้การ
กู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการ
จำนองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมว่า กรณีนี้การค้ำประกันแม้จะ
มีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐาน
การกู้ยืมเงินขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๘๔ อันจะส่งผลให้
ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ผู้จำนองไม่มีสิทธิยกข้อต่อสู้ดังกล่าว
ยังต้องรับผิดชอบ (เนติ ๔๗, ๔๘)

(๓) ม.๖๘๑ ว.๑

ฎ.๑๖๐๔/๓๖ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกัน
หนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ แม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับจำเลยที่ ๑ เท่านั้นเมื่อหนี้
การกู้ยืมเงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีอยู่จริงและสมบูรณ์ตาม
กฎหมาย ย่อมมีการจำนองเป็นประกันได้ตาม ม.๗๐๗, ๖๘๑ เมื่อโจทก์
ยังไม่ได้รับชำระหนี้ โจทก์ย่อมบังคับเอากับผู้จำนองได้ (เนติ ๔๗)

ฎ.๑๐๔๑๕/๕๗ ตาม ม.๖๘๑ กฎหมายเพียงแต่กำหนดเงื่อนไข
ว่า การค้าฯ จะมีได้ก็ต่อเมื่อเป็นการค้าฯ หนี้อันสมบูรณ์เท่านั้น
แต่หาได้มีบทมาตราใดบัญญัติว่า ขณะที่ทำ ส.ญ.การค้าฯ หนี้ที่การค้าฯ
นั้นต้องเป็นหนี้อันสมบูรณ์อยู่แล้วไม่ ดังนั้น แม้ขณะที่โจทก์กับ
จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทำ ส.ญ.การค้าฯ หนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ ส.ญ.
กู้เงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ ยังไม่บริบูรณ์เนื่องจากโจทก์ยัง
ไม่ได้ส่งมอบเงินที่กู้ยืมให้แก่จำเลยที่ ๑ ก็ตาม แต่เมื่อจำเลยที่ ๒
และที่ ๓ ยอมรับว่า ภายหลังต่อมาโจทก์ได้ส่งมอบเงินที่กู้ยืม
ตาม ส.ญ.กู้เงินให้แก่จำเลยที่ ๑ ครบแล้ว หนี้ตาม ส.ญ.กู้เงินจึง
เป็นหนี้ที่สมบูรณ์ที่อาจทำ ส.ญ.การค้าฯ ได้แล้วตาม ม.๖๕๐ ว.๒

(ฎ.๑๕๗๕/๕๒)

ฎ.๑๕๗๘/๕๒ แม้การจดทะเบียน จำนองและจดทะเบียนขึ้นเงิน จำนองเป็น
ประกันนี้จะทำขึ้นก่อนเวลาที่โจทก์จะส่งมอบเงินกู้ทั้ง ๒ จำนวนแก่จำเลย
ที่ ๑ ก็ตาม แต่ ม.๗๐๗ บัญญัติว่า “บทบัญญัติมาตรา ๖๘๑ ว่าด้วยค้ำประกัน
นั้นท่านให้ใช้ได้ในการ จำนองอนุโลมตามควร” กล่าวโดยเฉพาะ ตามนัย
ม.๖๘๑ ที่ว่าหนี้ที่อาจเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ในอนาคตย่อมทำสัญญาค้ำประกัน
ได้ ดังนั้น เมื่อต่อมาโจทก์มอบเงินกู้ทั้ง ๒ จำนวนแก่จำเลยที่ ๑ หลังจากทำ
ส.ญ. จำนองกันดังกล่าวหนี้เงินกู้ในส่วนนั้นก็สมบูรณ์ การ จำนองเป็นประกัน
การชำระหนี้ดังกล่าวล่วงหน้าจึงบังคับแก่กันได้ (ฎ.๕๘๒๘/๕๕,๗๘๕๕/๕๘)

ฎ.๒๘๕๗/๕๐ สัญญา จำนอง ระบุจำนวนเงิน ๑๘๖,๐๐๐ บาท แม้ข้อเท็จจริง
รับฟังได้ตามที่จำเลยให้การต่อสู้ว่า จำเลยกู้เงินโจทก์เพียง ๑๕๐,๐๐๐ บาท
ก็เป็นเรื่องที่ศาลจะต้องชี้ขาดตัดสินให้จำเลยรับผิดชอบในจำนวนหนี้เท่าที่มีอยู่
จริงและสิทธิของโจทก์ที่จะบังคับตามสัญญา จำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์ก็
ย่อมมีอยู่เพียงเท่าที่จำเลยจะต้องรับผิดชอบตามสัญญากู้เงิน สัญญา จำนอง
หาได้ตกเป็นโมฆะ (เนติ ๖๖)

ฎ.๔ ๓๗๒/๔๕ ที่โจทก์นำดอกเบี้ย ๖๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยค้างชำระซึ่ง
เป็นดอกเบี้ยเกินอัตราผิดกฎหมายรวมกับต้นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ที่กู้ยืม
แสดงว่าโจทก์และจำเลยมีเจตนาที่จะแบ่งแยกการกู้เงินออกเป็นสองส่วน
คือ ๓๐๐,๐๐๐ บาท และ ๖๐,๐๐๐ บาท เฉพาะนิติกรรมกู้ยืมส่วนที่เป็น
ดอกเบี้ย ๖๐,๐๐๐ บาท เท่านั้นที่ตกเป็นโมฆะ ส่วนนิติกรรมการกู้ยืมใน
ส่วน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ยังคงสมบูรณ์อยู่ จำเลยจดทะเบียนจำนองที่ดินเป็น
ประกันหนี้เงินกู้ในวงเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท สัญญาจำนองดังกล่าวจึงมีผล
บังคับได้ตามจำนวนหนี้ประธานที่สมบูรณ์คือ ๓๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อโจทก์
บอกกล่าวบังคับจำนองแล้วโจทก์ก็ย่อมมีสิทธิบังคับจำนองในหนี้ส่วนนี้ได้

(๓) ม.๖๘๑ ว.๑

ถ้าไม่ได้รับเงินกู้เลยแม้มีหลักฐานการกู้ยืมก็ถือว่าไม่สมบูรณ์
ถือว่าไม่มีมูลหนี้ที่ผู้ค้ำประกันและผู้จำนองต้องรับผิดชอบ

ฎ.๗๘๕๕/๕๘ จำเลยทำสัญญาจำนองระบุว่ากู้ยืมเงินจากโจทก์ไว้
เป็นประกัน แต่จำเลยมิได้รับเงินกู้ตามสัญญาจำนองซึ่งให้ถือว่าเป็น
หลักฐานการกู้ยืม จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยตาม
สัญญาจำนองตามฟ้องแก่โจทก์ เมื่อโจทก์มิได้เป็นเจ้าของหนี้ในมูลหนี้
ที่จำเลยจำนองที่ดินเป็นประกัน สัญญาจำนองจึงไม่มีมูลหนี้ที่จำเลย
ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ ดังนั้น โจทก์จึงบังคับจำนองแก่จำเลยมิได้

(๓) ม.๖๘๑ ว.๔

- ว.๔ ขณะทำ ส.ญ.ผู้คำฯ รู้ว่า ตน.สำคัญผิดในคุณสมบัติหรือไร้ความสามารถ เมื่อบอกต่างแล้วผู้คำฯ ยังต้องรับผิดชอบ (ไม่รวม ม.๑๕๕,๑๖๔)
- ม.๗๐๗ นำ ม.๖๘๑ ใช้กับจำนองด้วยโดยอนุโลม
- สำคัญผิดตาม ม.๖๘๑ ว.๔ หมายถึง ม.๑๕๗ (ไม่ใช่ ม.๑๕๖ ที่โฆษณา)
- ถือเอาความรู้หรือไม่รู้ของผู้คำฯ ขณะทำสัญญาคำฯ เป็นสำคัญ
- ผู้คำฯ บอกต่างโมฆียกรรมของสัญญาหนี้ประธานไม่ได้ (เทียบ ฎ.๑๑๕/๑๕)
- ถ้า จน.หรือผู้คำฯเป็นฝ่ายสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถไม่อยู่ในบังคับวรรค ๔
- ถ้าผู้คำฯ ทำ ส.ญ.คำฯ โดยสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถ ผู้คำฯ ยกขึ้นต่อสู้ได้
- กรณีหนี้ประธานเป็นโมฆียะกรรมเพราะ ตน.ทำนิติกรรมโดยถูกกลฉ้อฉลหรือข่มขู่ตาม ม.๑๕๕, ๑๖๔ แม้ผู้คำฯ จะรู้เหตุนั้นในขณะเข้าทำ ส.ญ.คำฯ เมื่อต่อมาตน.บอกต่างนิติกรรมที่ก่อหนี้ประธาน ผู้คำฯยกข้อต่อสู้ให้หลุดพ้นความรับผิดชอบได้

(๓) ม.๖๘๑ ว.๔

หากขณะทำสัญญาค้ำประกันหรือสัญญาจำนอง
ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองหนึ่งของคนอื่นรู้เหตุที่
ลูกหนี้สำคัญผิดในคุณสมบัติหรือรู้ว่าลูกหนี้เป็น
คนไร้ความสามารถในหนี้ประธานในขณะที่เข้า
ทำสัญญาผูกพันตน แม้ต่อมาหนี้ประธานที่เป็น
โมฆียะกรรมดังกล่าวมีการบอกล้างแล้ว
ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองหนึ่งของคนอื่นยัง
ต้องรับผิดชอบตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสี่

(๓) ม.๖๘๑ ว.๔

เช่น นายแดงให้นายดำคนไร้ความสามารถกู้ยืมเงิน โดยมีนายขาวเป็นผู้ค้ำประกันและนายเขียวทำสัญญาจำนองประกันหนี้ดังกล่าวทั้งที่นายขาวและนายเขียวทราบคืออยู่ตั้งแต่ขณะทำสัญญาค้ำประกันและสัญญาจำนองแล้วหรือนายดำเป็นคนไร้ความสามารถ แม้ต่อมา มีการบอกล้างนิติกรรมการกู้ยืมดังกล่าวไปแล้ว นายขาวและนายเขียวก็ยังต้องรับผิดชอบในหนี้เงินดังกล่าว หากนายดำไม่คืนเงินให้แก่ นายแดง เป็นต้น

แต่ถ้าเป็นกรณีเจ้าหนี้หรือผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองหนี้ของคนอื่นเป็นฝ่ายสำคัญผิดหรือเป็นคนไร้ความสามารถ ไม่ใช่กรณีตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสี่

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

กรณีที่หนี้ประธานไม่ใช่หนี้ในอนาคตหรือไม่ใช่หนี้มีเงื่อนไข
สัญญาค้ำประกันก็ระบุเพียงหนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดย
ชัดเจนก็พอตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสาม เช่น ข้าพเจ้าตกลงยอม
ค้ำประกันหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน ระหว่างนายคำผู้ให้กู้กับ
นายแดงผู้กู้ ฉบับลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้น

หากระบุไม่ชัดเจนตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสาม จะทำให้สัญญา
ค้ำประกันตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๘๕/๑

ผู้ค้ำประกันจะได้รู้ว่าตนต้องรับผิดชอบในหนี้ใดบ้าง สมควรที่ตน
จะเข้าค้ำประกันหนี้ทุกหนี้หรือไม่ (ฎ.๑๗๕๗/๔๕)

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

การที่ผู้ค้ำประกันลงลายมือชื่อในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันนี้ทำยสัญญาประธาน
น่าจะพอถือได้ว่าชัดแจ้งตามมาตรา ๖๘๑ ว.๓ แล้ว (เทียบ ฎ.๓๑๒๑/๓๕)
ฎ.๓๑๒๑/๓๕ สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีจำเลยที่ ๒
ลงชื่อไว้สองแห่งคือในช่องหน้าคำว่า พยาน และหน้าคำว่าผู้ค้ำประกัน แสดงว่าจำเลย
ที่ ๒ มีเจตนาลงชื่อทั้งในฐานะเป็นพยานและในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันนี้ของจำเลยที่ ๑
ที่มีต่อโจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยแสดงฐานะด้วยคำว่าผู้ค้ำประกัน
ต่อจากลายมือชื่อจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ จึงเป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ฎ.๒๘๕๖/๕๘ จำเลยที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์ ซึ่งตามสัญญาค้ำประกันระบุว่าเป็นการค้ำประกันการชื้อขายตามสัญญา เมื่อสัญญาค้ำประกันมิได้มีข้อความว่าเป็นการค้ำประกันการชื้อขายสินค้าเฉพาะที่เกิดขึ้นนับแต่วันที่สัญญาค้ำประกันมีผลใช้บังคับเท่านั้น ความรับผิดตามสัญญาค้ำประกันจึงต้องรวมถึงหนี้ตามสัญญาชื้อขาย เมื่อกำเนิดขึ้นก่อนมีการทำสัญญาค้ำประกันด้วย (เทียบ ฎ.๑๕๘๒/๖๔)

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ฎ.๑๕๕/๔๕ สัญญาคำประกันมีได้ระบुरายละเอียดว่า
จำเลยที่ ๒ คำประกันหนี้คราวใด (จำเลยที่ ๑ กู้ยืมเงิน
โจทก์ไปหลายครั้ง) และมีจำนวนเงินเท่าใดที่ผู้คำประกัน
จะต้องรับผิดชอบ จึงเป็นเอกสารไม่สมบูรณ์และไม่อาจอนุมาน
ได้ว่าผู้คำประกันจะต้องรับผิดชอบในจำนวนหนี้เท่าใด จำเลยที่
๒ จึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาคำประกันต่อโจทก์ตามฟ้อง

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

แต่ถ้าหนี้ประธานเป็นหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข เช่น
ค้ำประกันสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี เป็นต้น (ฎ.๓๔๒๕/๔๒)
ซึ่งปัจจุบันตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสองกำหนดให้สัญญาค้ำ
ประกันต้องระบุทั้งวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้รายที่ค้ำประกัน
ลักษณะของมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุดที่ค้ำประกัน และระยะ
เวลาในการก่อหนี้ที่จะค้ำประกัน แต่ในส่วนระยะเวลาหาก
เป็นการค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวตาม
มาตรา ๖๕๕ จะไม่ระบุระยะเวลาก็ได้

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ในกรณีนี้ประธานเป็นหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข หากสัญญาคำประกันระบุแตกต่างหรือ

ไม่ครบตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสอง จะทำให้สัญญาคำประกันตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๘๕/๑

ซึ่งในกรณีนี้เป็นหลักกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่และมีความเคร่งครัดเกี่ยวกับรายละเอียดใน

สัญญาคำประกัน ต่างจากเดิมที่ไม่มีข้อกำหนดเคร่งครัดเช่นนี้ก็ยังบังคับได้ ดังนั้น ต้องระวัง

เวลาอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาเดิมที่กล่าวถึงการคำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้ในภายหลัง

ต้องอย่าลืมว่า ในปัจจุบันหากสัญญาคำประกันมีข้อความที่แตกต่างหรือไม่ครบตามมาตรา ๖๘๑

วรรคสอง จะทำให้ตกเป็นโมฆะในส่วนการคำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขไปแล้ว

และคงต้องรอการวางแผนในส่วนนี้จากคำพิพากษาศาลฎีกาต่อไป

ปัจจุบันในส่วนการค้ำฯ หนังสือในอนาคตที่ระบุเช่นฎีกานี้น่าจะขัด ม.๖๘๑ ว.๒

ส่วนค้ำฯ หนังสือที่มีในขณะค้ำฯ ก็ต้องพิจารณาด้วยว่าจะขัด ม.๖๘๑ ว.๓ หรือไม่

ฎ.๕๘๘๕/๔๘ จำเลยที่ ๒ ทำ ส.ญ.ค้ำฯ ไว้ต่อโจทก์ ระบุ
ว่า จำเลยที่ ๒ ขอค้ำประกันหนี้ของบริษัท ศ. ไม่ว่าหนี้นั้น
มีอยู่แล้วขณะทำสัญญาหรือที่จะมีต่อไปในภายหน้าด้วย
ดังนั้น แม้ ส.ญ.ค้ำฯจะได้กระทำกันก่อนที่บริษัท ศ. เป็น
หนี้ธนาคาร แต่สัญญาค้ำประกันดังกล่าวมีผลผูกพันบังคับ
กันได้ และมีได้เป็นสัญญาที่ไม่เป็นธรรม เพราะขณะทำ
สัญญาจำเลยที่ ๒ ตกลงยินยอมเพื่อประกันความรับผิดชอบ
หนี้ของบริษัท ศ. ที่จะเกิดในภายหน้าไว้ล่วงหน้าด้วยซึ่ง
ย่อมมีผลบังคับกันได้

- หนี้ในอนาคต เช่น ค้ำฯ ส.ญ.เบิกเงินเกินบัญชี, ค้ำฯความเสียหาย
ที่อาจเกิดขึ้นจากถูกจ้างในการเข้าทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ๑
- ผู้ค้ำฯ จะได้ว่าตนต้องรับผิดชอบอย่างน้อยเพียงใดสมควรที่ตนจะ
เข้าค้ำฯ หนี้หรือไม่ (คือ รับผิดชอบอย่างมีขอบเขต รับผิดชอบตาม
จำนวนที่ระบุไว้ รับผิดชอบภายในระยะเวลาที่กำหนด)
- การจำนองก็อาจเป็นประกันหนี้ที่มีอยู่แล้วหรือหนี้ในอนาคตได้
ตาม ม.๓๐๓ ประกอบ ม.๖๘๑ (นิติ ๖๒)(เทียบ ฎ.๕๕๒๕/๕๕)

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ฎ.๓๔๒๕/๔๒ มาตรา ๗๐๗ บัญญัติว่าบทบัญญัติมาตรา ๖๘๑ ว่าด้วยค้ำประกัน
นั้น ท่านให้ใช้ได้ในการจำนอง อนุโลมตามควร ดังนั้น สัญญาจำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์
จึงสามารถประกันหนี้เบิกเงินเกินบัญชีซึ่งเป็นหนี้ในอนาคตได้

ฎ.๕๕๒๕/๕๕ ตามมาตรา ๗๐๗ ประกอบมาตรา ๖๘๑ การจำนองเพื่อประกันหนี้
ในอนาคตสามารถกระทำได้ ดังนั้น แม้จำเลยที่ ๒ จะทำสัญญาจำนองไว้ก่อนที่จะเกิด
มูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินซึ่งเป็นมูลหนี้ประธาน สัญญาจำนองก็ย่อมมีผลสมบูรณ์

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ถ้ามีหนี้หลายมูลหนี้ บางมูลหนี้สัญญาค้ำประกันระบุดัดแจ้ง
ตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสาม แต่บางมูลหนี้ระบุไม่ชัดเจนหรือ
ในส่วนหนี้ในอนาคตสัญญาค้ำประกันกลับระบุแตกต่างหรือ
ไม่ครบตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสอง เฉพาะข้อตกลงในการค้ำ
ประกันหนี้ที่ไม่ชัดเจนหรือหนี้ในอนาคตก็นิยาม แต่ข้อตกลง
ในส่วนการค้ำประกันหนี้ที่มีอยู่แล้วและชัดเจนก็สมบูรณ์
(เทียบ เนติ ๖๒ และ เทียบ ฎ.๑๐๒๓/๒๕๔๘)

สัญญาจ้างประกันบุคคลเข้าทำงานที่มีเจตนาจ้างประกันตลอดระยะเวลาที่บุคคลนั้น
ทำงานถือเป็นสัญญาจ้างประกันหนี้ในอนาคตก (ฎ.๘๘๕๖/๕๕) ตาม ม.๖๘๑ ว.๒
แต่ผู้จ้างประกันจะมีขอบเขตความรับผิดชอบเพียงใดเมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งหรือ
หน้าที่ในการทำงานต้องแล้วแต่ว่าสัญญาจ้างประกันเขียนให้ครอบคลุมหรือไม่เพียงใด
และที่สำคัญการจ้างประกันหนี้ในอนาคตกในปัจจุบันสัญญาจ้างประกันต้องระบุให้ครบ
ตาม ม.๖๘๑ ว.๒ หากสัญญาจ้างประกันระบุแตกต่างหรือไม่ครบตาม ม.๖๘๑ ว.๒
จะทำให้สัญญาจ้างประกันหนี้ในอนาคตกเป็นโมฆะ ตาม ม.๖๘๕/๑

แนวฎีกาที่ ส.ญ.ค้ำฯ ระบุตำแหน่งหน้าที่ของลูกจ้างที่เข้าค้ำฯ แต่ลูกจ้างทำการนอกเหนือไปจากตำแหน่งหน้าที่ของลูกจ้าง

- ค้ำฯ ลูกจ้างตำแหน่งหัวหน้าช่างเครื่องไฟฟ้า แต่ลูกจ้างขับรถ

นายจ้างไปชนรถผู้อื่น ผู้ค้ำฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๑๓๘๓/๑๓(ป)

- ค้ำฯ ลูกจ้าง หน้าที่ พนง.ขับรถ แต่ลูกจ้างนำไปเบิกค่ารักษา

พยาบาลซึ่งเป็นเอกสารปลอมไปขอเบิกเงิน ผู้ค้ำฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ

(ฎ.๑๔๘๓/๒๗)

- ค้ำฯ ลูกจ้าง หน้าที่ พนง.ขายตัวและติดยา แต่ลูกจ้างขับรถ

โดยสารไปชนผู้อื่น ผู้ค้ำฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๒๓๕๓/๒๗)

- ค้ำฯ จำเลยที่ ๑ เข้าทำงานเป็น รปภ. ธนาคาร แต่จำเลยที่ ๑

ไปหลอกเงินลูกค้าธนาคาร ผู้ค้ำฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๕๗๒๐/๓๓)

- ค้ำฯ ส.เข้าทำงานครั้งแรก เมื่อ ส.เลิกทำงาน ส.ญ.ค้ำฯ สิ้นผล

ต่อมา ส.เข้าทำงานใหม่ ผู้ค้ำฯ เดิมไม่ผูกพัน (ฎ.๖๑๓๕/๔๐)

ฎ.๑๕๐๑/๔๘ จำเลยคำประกัน ช. ในขณะที่ ช. มีตำแหน่งผู้ช่วยจัดโชว์สินค้า ไม่เกี่ยวกับการขายสินค้าของโจทก์ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับตัวเงินจากการขายสินค้า ซึ่งตามสภาพงานจะต้องมีทั้งสินค้าใหม่ๆ เงินที่ขายสินค้าหมุนเวียนผ่านมือไป อันมีลักษณะการทำงานแตกต่างไปจากการช่วยจัดโชว์สินค้าอย่างสิ้นเชิง งานตำแหน่งพนักงานขายสินค้าจึงถือได้ว่าอยู่นอกเหนือเจตนาและความมุ่งหมาย จะผูกพันตนของจำเลยตามสัญญาคำประกันในขณะที่เข้าทำสัญญาคำประกัน การที่ ช. ได้ทำความเสียหายแก่โจทก์ขณะอยู่ในตำแหน่งพนักงานขายสินค้า ของโจทก์ จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาคำประกันต่อโจทก์ (ฎ.๖๓๕๓/๔๗)

ฎ.๖๐๒๐/๕๑ เดิมโจทก์จ้างจำเลยที่ ๑ ในตำแหน่งพนักงานสินเชื่อ มีจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ค้ำประกันการทำงาน ต่อมาโจทก์ได้ทำสัญญาจ้างจำเลยที่ ๑ ใหม่ในตำแหน่งผู้จัดการ โดยมีจำเลยที่ ๔ จำนองที่ดินเป็นประกันการทำงาน อันเป็นการตกลงทำสัญญาจ้างกันใหม่ในตำแหน่งงานใหม่ที่มีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นโดยไม่ปรากฏว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้รู้เห็นให้ความยินยอมด้วย อีกทั้งตามสัญญาจ้างฉบับใหม่ก็ไม่ได้ระบุว่าที่ดินส่วนที่จำเลยที่ ๔ จำนองเป็นประกันการทำงานของจำเลยที่ ๑ ไว้แก่โจทก์นั้นเป็นการประกันเพิ่มเติมจากที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ค้ำประกันไว้เดิม อันเป็นข้อเท็จจริงที่แสดงเจตนาของโจทก์และจำเลยที่ ๑ ที่ให้บังคับตามสัญญาจ้างใหม่และเป็นผลทำให้สัญญาจ้างจำเลยที่ ๑ ในตำแหน่งพนักงานสินเชื่อเดิมและสัญญาค้ำประกันเดิมที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ กระทำผูกพันไว้กับโจทก์สิ้นสุดลงไปแล้ว ดังนั้น เมื่อจำเลยที่ ๑ ก่อให้เกิดความเสียหายในขณะทำหน้าที่ผู้จัดการของโจทก์ตามสัญญาจ้างใหม่ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามฟ้อง (เนติ ๖๓) (ฎ.๑๕๕๐๔/๕๓)

ฎ.๘๓๗๔/๕๘ สัญญาจ้างที่ไม่มีข้อความระบุไว้ชัดเจนว่า จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้จ้าง
การทำงานของจำเลยที่ ๑ ยอมรับผิดกรณีจำเลยที่ ๑ พ้นสภาพจากความเป็นลูกจ้าง
ของโจทก์แล้วไปทำงานกับนายจ้างอื่นที่ประกอบธุรกิจการค้าลักษณะอย่างเดียวกัน
หรือที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับโจทก์ภายในกำหนด ๒ ปี นับแต่สัญญาจ้างสิ้นสุดลง
จึงต้องตีความให้เป็นคุณแก่จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ต้องเสียในมูลหนี้หนี้ตาม ป.พ.พ. ม.๑๑
ดังนั้น การที่จำเลยที่ ๑ ลาออกแล้วไปทำงานเป็นลูกจ้างของบริษัทอื่นที่ประกอบธุรกิจ
การค้าลักษณะอย่างเดียวกันหรือที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับโจทก์ภายในกำหนด ๒ ปี
นับแต่สัญญาจ้างสิ้นสุดลง จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดตามสัญญาจ้างประกันต่อโจทก์

ปัจจุบันคำฯ นี้ในอนาคตต้องระวังว่าจะขัด ม.๖๘๑ ว.๒ หรือไม่

ฎ.๕๘๓ - ๘/๕๒ จำเลยที่ ๔ มีเจตนาคำประกันโจทก์
ในการที่โจทก์สมัครเข้าทำงานกับจำเลยที่ ๑ และยินยอม
คำประกันโจทก์ไม่ว่าจะทำงานกับจำเลยที่ ๑ ในหน้าที่
หรือตำแหน่งงานใด จึงเป็นการทำสัญญาคำประกันนี้
ในอนาคตซึ่งกฎหมายอนุญาตให้มีการประกันได้ ดังนั้น
เมื่อจำเลยที่ ๑ รับโจทก์เข้าทำงานและต่อมาโจทก์ได้ก่อ
ความเสียหายขึ้น จำเลยที่ ๔ จึงต้องรับผิดชอบจำเลยที่ ๑
ตามสัญญาคำประกัน (ฎ.๑๖๘๐๔/๕๕, ๑๓๕๖๓/๕๘,
๘๘๕๖/๕๕)

ฎ.๓๔๖๔/๖๑ สัญญาคำประกันรับรองความเสียหายที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทำไว้กับ
โจทก์ ระบุว่า ข้าพเจ้าจึงตกลงยินยอมเข้าเป็นผู้คำประกันรับรองความเสียหาย... และ
ข้อ ๑ ระบุว่า ในระหว่างเวลาที่บุคคลที่ข้าพเจ้าคำประกันปฏิบัติงานอยู่...ตามสัญญาว่า
จ้างหรือสัญญาแต่งตั้งผู้ขาย...หรือตำแหน่งหน้าที่การงานที่บริษัทฯ รับไว้ในขั้นต้น
หรือในตำแหน่งหน้าที่การงานที่เปลี่ยนไปในภายหลัง หากบุคคลที่ข้าพเจ้าคำประกัน
ได้กระทำ...เป็นเหตุให้บริษัทฯ ได้รับความเสียหาย... ถือได้ว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยอม
ผูกพันเพื่อชำระหนี้ที่จำเลยที่ ๑ ก่อให้เกิดความเสียหายสำหรับตำแหน่งที่ระบุไว้และที่
เปลี่ยนไปในอนาคต ซึ่งความเสียหายเกิดขึ้นขณะจำเลยที่ ๑ ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ
ร้าน แม้ตำแหน่งจะสูงขึ้นและมีความรับผิดชอบมากขึ้น แต่มิได้อยู่นอกเหนือความตกลง
ของสัญญาฯ ประกอบกับยังคงมีหน้าที่ในการขายสินค้าและเก็บเงินค่าสินค้านำส่งโจทก์
จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงต้องร่วมกันรับผิดชอบในความเสียหายที่จำเลยที่ ๑ ก่อขึ้นตามสัญญาฯ

**ฎ.๑๘๗๘/๓๕ กรณีที่จำเลยที่ ๑ ผิดสัญญาเกี่ยวกับการใช้ทุน
ความเสียหายดังกล่าวเป็นความเสียหายที่เกิดขึ้นระหว่างจำเลย
ที่ ๑ ปฏิบัติราชการอยู่และอยู่ในขอบเขตความรับผิดชอบตาม
สัญญาค้ำประกันที่จำเลยที่ ๓ จะต้องรับผิดชอบ (ฎ.๔๐๗๑/๓๓,
๒๗๓๖/๕๕, ๑๖๖๕๔/๕๕, ๑๓๕๖๓/๕๘, ๑๕๑๒๒/๕๘)**

**ฎ.๕๐๒๕/๓๗ ตาม ส.ญ. ข้อ ๕ ที่มีข้อความว่า “ ในระหว่างที่
ข้าพเจ้าได้รับอนุญาตให้ไปศึกษาต่อหรือในระหว่างที่ข้าพเจ้า
กลับเข้าปฏิบัติราชการต่อไปตามที่กล่าวในข้อ ๕ ประพฤติ
ผิดวินัยจนถึงถูกไล่ออก ปลดออกหรือออกจากราชการข้าพเจ้า
ยินยอมชดใช้เงินและเบี้ยปรับ” นั้น มุ่งหมายถึงความประพฤติ
ของ พ. นับแต่วันทำสัญญาเป็นต้นไป มิได้มุ่งหมายถึงความ
ประพฤติในอดีตแต่อย่างใด การที่โจทก์ให้ พ. ออกจากราชการ
ก็เนื่องเพราะความประพฤติผิดวินัยของ พ. ซึ่งเกิดขึ้นก่อน
วันทำสัญญา ดังนั้นจึงไม่อาจถือได้ว่า พ. ผิดสัญญาดังกล่าว
เมื่อ พ. ไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญา จำเลยซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน พ.
จึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกัน**

(๕) ม.๖๘๓

ถ้าสัญญาค้ำประกันระบุจำนวนเงินที่ค้ำประกันไว้ลอย ๆ เช่น รับผิด
ในวงเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท กรณีนี้ต้องรับผิดตามจำนวนที่ระบุแต่ไม่เกิน
หนี้ประธานและยังต้องรับผิดดอกเบี้ยจากต้นเงินดังกล่าวด้วย (เทียบ
ฎ.๓๗๖๘/๓๓) แต่ถ้าระบุหนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดยชัดเจนแล้ว
แต่ไม่ระบุวงเงินที่ค้ำประกันไว้และเป็นกรณีที่มิใช่การค้ำประกันหนี้
ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข เห็นว่าต้องรับผิดต้นเงินเต็มตามจำนวนหนี้
ที่ค้ำประกันและยังต้องรับผิดดอกเบี้ยจากต้นเงินเต็มจำนวนดังกล่าวด้วย

(๕) ม.๖๘๓

แต่ถ้าสัญญาคำประกันระบุจำกัดจำนวนไว้ชัดเจน
เช่น ยอมคำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยรวมทั้ง
อุปกรณ์แห่งหนี้ทั้งสิ้นตามสินเชื่อดังกล่าวให้แก่
ธนาคารไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือจำกัดเวลา
การคำประกันไว้ (เทียบ ฎ.๘๐๔๔/๕๕) ก็รับผิดชอบ
ตามที่จำกัดไว้นั้น (เทียบ ฎ.๓๐๘๑/๔๕)

(๕) ม.๖๘๓

ฎ.๓๓๔๓/๒๕ หนังสือสัญญาค้ำประกันมีข้อความว่า ผู้ค้ำประกันตกลงยินยอมชำระหนี้ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยรวมทั้งอุปกรณ์แห่งหนี้ทั้งสิ้นตามสินเชื่อดังกล่าวให้แก่ธนาคารเป็นจำนวนไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการค้ำประกันอย่างจำกัดจำนวน เมื่อรวมต้นเงิน ดอกเบี้ยและอุปกรณ์แห่งหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท อย่างไรก็ตามสินเชื่อดังกล่าวเป็นหนี้เงิน จำเลยที่ ๓ (ผู้ค้ำประกัน) ต้องชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ในระหว่างพิพินัดตาม ม.๒๒๔ว.๑(นิติ๕๖) (ปัจจุบันในส่วนดอกเบี้ยต้องระวัง ม.๖๘๖ ด้วย)

(๕) ม.๖๘๓

ฎ.๓๐๒/๔๕ แม่สัญญาคำประกันดังกล่าว

อันเป็นสัญญาหรือหนังสืออุปกรณ์จะมีได้กำหนด

อัตราดอกเบี้ยไว้ ก็ต้องถืออัตราดอกเบี้ยตาม

ที่ระบุไว้ในสัญญาหรือหนังสือประธาน

(๕) ม.๖๘๔

ผู้ค้าฯ ย่อมรับผิดชอบเพื่อค่าฤชาธรรมเนียมความ (ม.๖๘๔)

หมายถึงค่าฤชาธรรมเนียมที่ ตน.ต้องใช้แก่ จน.ตามคำพิพากษา
ในกรณีที่ จน.ฟ้อง ตน.เพียงคนเดียว ถ้า จน.ไม่ได้รับชำระหนี้รวม
ทั้งค่าฤชาธรรมเนียม ผู้ค้าฯ ต้องรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว
ตาม ม.๖๘๔ เว้นแต่โจทก์ฟ้องคดีโดยมิได้เรียกผู้ค้าฯ ชำระหนี้ก่อน

ฎ.๒๗๑๘/๑๕ การที่ศาลอุทธรณ์ให้จำเลยที่ ๒ (ผู้ค้าฯ)
ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ในฐานะที่จำเลยที่ ๒ เป็นผู้แพ้คดีแก่
โจทก์ตาม ป.วิ.พ.ม.๑๖๑ หาใช่กรณีใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย
ที่ ๑ (ตน.) อันจะอ้างเหตุไม่ทวงถามตาม ป.พ.พ. ม. ๖๘๔ ขึ้นเป็น
ข้อยกเว้นความรับผิดชอบ

(๖) ม.๖๘๑/๑ และ ม.๖๘๕/๑

เดิมข้อตกลงที่ให้ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
ต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมใช้ได้แต่ต้องระวัง ปัจจุบัน
ข้อตกลงที่ให้ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้อง
รับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะลูกหนี้ร่วม
เป็นโมฆะทุกกรณี ส่วนกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ค้าประกัน
มีข้อยกเว้นตาม ม.๖๘๑/๑ ว.๒(เนติ ๗๔) (ฎ.๒๓๒๖/๖๔)
แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่
กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับ (ฎ.๒๕๖๕/๖๒)

(๖) ม.๖๘๑/๑ และ ม.๖๘๕/๑

ม.๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยว

กับการค้าประกันที่แตกต่างไปจาก

ม.๖๘๑ ๖.๑ ๖.๒ และ ๖.๓ ม.๖๘๖

ม.๖๘๔ ม.๖๘๘ และ ม.๖๘๙ เป็นโมฆะ

คำำำ

๑.บททัวไป

- ๑) ขอบเขตการคำำำ (ม.๖๘๐ – ๖๘๑/๑,
๖๘๓ – ๖๘๔, ๖๘๕/๑)
- ๒) ผู้คำำำ หลายคน (ม.๖๘๒)
- ๓) ลูกหนึ้รับผิดส่วนที่เห็ดือ (ม.๖๘๕)

คำำำ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้คำำชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้คำำ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)
๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ - ๗๐๑)